

Sikojen hengitystietulehdukset

- näytteenotto ja tutkimukset

Kuva: Eviran kuvapankki/Tapio Mustasaari

Sikojen hengitystietulehdusten aiheuttajia kannattaa selvittää laboratoriotutkimusten avulla

- ▶ jos sikojen hengitystieoireisiin liittyy kuolleisuutta, jonka aiheuttaja ei nopeasti selviä
- ▶ jos hengitystieoireita esiintyy usein jossain ikäryhmässä ja saman ikäryhmän sikoja joudutaan toistuvasti lääkitsemään
- ▶ jos tilalla esiintyy hengitystieoireita useassa ikäryhmässä samanaikaisesti

Hengitystieoireiden aiheuttajan selvittäminen auttaa tilakohtaisessa terveydenhuollossa lääkitystarpeen ja lääkitysstrategian määrittelyssä ja ennaltaehkäisevien toimenpiteiden suunnittelussa.

Hengitystieoireiden aiheuttajia voidaan selvittää

- ▶ patologisanatomiseen tutkimukseen lähetetyistä kuolleista sioista tai elinnäytteistä (esim. keuhkonäytteet)
- ▶ elävistä eläimistä otetuista sierainlimanäytteistä
- ▶ verinäytteistä

SIOILLA ESIINTYVIEN HENGITYSTULEHDUSTEN AIHEUTTAJIEN OSOITTAMINEN

Keuhkotulehdukset

Näytteet	Aiheuttaja	Menetelmä
Keuhkonäyte tai kokonainen kuollut eläin	<i>Actinobacillus pleuropneumoniae</i> <i>Pasteurella multocida</i> <i>Bordetella bronchiseptica</i> <i>Haemophilus parasuis</i> Streptokokit ym. Circovirus (PCV2) Suolinkainen (<i>Ascaris suum</i>) Sikainfluenssavirus (SIV)	Bakteeriviljely Bakteeriviljely Bakteeriviljely Bakteeriviljely Bakteeriviljely Pat.anat. ja histologia (+ viruksen osoitus) Pat.anat. ja histologia Viruksen osoitus
Sierainlimanäyte (viruselatusaine tai tyhjä putki)	Sikainfluenssavirus (SIV)	Viruksen osoitus
Verinäytteet (pariseeriminäytteet)	Sikainfluenssavirus (SIV)	Vasta-ainemääritys (vasta-ainetason nousu)
Verinäytteet, ternimaitonäytteet	<i>Mycoplasma hyopneumoniae</i> –tartunta (porsasyskä)	Vasta-ainemääritys

Aivasteluoireet

Näytteet	Aiheuttaja	Menetelmä
Sierainlimanäytteet kuljetuselatusaineessa (bakteriologia)	<i>Bordetella bronchiseptica</i> toksinen <i>Pasteurella multocida</i> (aivastustauti)	Bakteeriviljely Bakteeriviljely ja toksiinitestaus

NÄYTTEENOTON KOHDISTUS

Näytteet otetaan eläimistä, joilla on ollut selviä ja tilalla esiintyvälle ongelmalle tyypillisiä hengitystieoireita. Ensisijaisesti näytteet tulee ottaa eläimistä, joita ei ole vielä ehditty lääkittää. Jos tämä ei ole mahdollista, tutkittaville eläimille annetut lääkitykset tulee mainita läheteessä. Oireiden kuvaus ja ikäryhmätiedot tulee kirjata läheteeseen.

HINNASTO (www.evira.fi)

Patologian-anatomiset näytteet jatkotutkimuksineen

Hinnastossa on hinnat eri ikäisten kuolleiden sikojen ja elinnäytteiden tutkimuksille.

Hengitystietutkimuspaketti (sierainlimanäytteet)

Tutkimuspaketit sisältävät 3-5 näytteen bakteriologisen tutkimuksen tai vaihtoehtoisesti tutkimuksen sikainfluenssaviruksen varalta (huom. näytteenotto).

Vasta-aineiden määrittäminen tartunnan varalta (3-5 eläimen tutkimuspaketti) on hinnastossa erikseen.

M. hyopneumoniae -vasta-ainetutkimuksen (porsasyskä) hinta ovat hinnastossa erikseen.

TUTKIMUSPAIKAT

Kokonaiset kuolleet siat ja elinnäytteet:

Helsinki, Seinäjoki, Kuopio

Porsasyskävasta-ainetutkimukset: Helsinki

Virologiset tutkimukset: Helsinki

KOKONAISSET KUOLLEET ELÄIMET JA ELINNÄYTTEET

Tutkimukset sikojen keuhkotulehdusten aiheuttajien varalta voidaan tehdä kuolleista eläimistä tai keuhkonäytteistä. Näytteenotto tapahtuu patologian-anatomisen tutkimuksen yhteydessä. Tutkimushinta sisältää patologian-anatomisen ja histologisen tutkimuksen, bakteriologisen tutkimuksen ja tarvittaessa parasitologisen tutkimuksen. Tarvittaessa tehdään tutkimus myös virusinfektioiden (sikainfluenssavirus, circovi-

rus (PCV2)) varalta. Patologian-anatomisen tutkimuksen avulla voidaan arvioida eri taudinaiheuttajien merkitystä suhteessa todettuihin tulehdusmuutoksiin.

SIERAINLIMANÄYTTEET

Tutkimukset bakteerien aiheuttamien aivastelu- ja nuha-oireiden aiheuttajien varalta

Bakteriologiseen tutkimukseen lähetettävälle näytteelle suositellaan kuljetuselatusaineputkia, joissa on alumiinivartinen näytteenottotikka. Alumiinivartista näytteenottotikkaa suositellaan, jotta riski tikun katkeamisesta näytteenoton yhteydessä olisi mahdollisimman pieni. Sierainlimanäyte otetaan vanupuikolla syvältä sierainontelon limakalvolta erityisesti, jos näytteenotto liittyy aivastustautiepäilyyn.

Sikainfluenssatutkimus

Näytteet otetaan sioista, joiden oireiden alkamisesta on kulu-
nut korkeintaan kaksi vuorokautta. Näytteenottoon tarvitaan
puhtaita näytteenottovanupuikkoja tai virusnäytteille suunnit-
teltuja näytteenottotikkuja ja putkia, joissa on virusnäytteille
tarkoitettua kuljetuselatusainetta. Ohjeita voi kysyä eläintau-
tirologian tutkimusyksiköstä. Jos kuljetuselatusaineputkia ei
ole nopeasti käytettävissä, näytteet voidaan lähettää myös
puhtaissa kuivissa näyteputkissa, esim. veri- tai maitonäyte-
putket. Bakteerielatusaineessa lähetettyjä näytteitä ei voida
tutkia virusten varalta.

VERINÄYTTEET

Verinäytteistä voidaan tutkia sikainfluenssa- ja porsasyskä-
vasta-aineita. Akuutin sikainfluenssataudinpurkauksen totea-
miseen tarvitaan pariseeriminäytetutkimus.

Eläintautien seuranta-tutkimukset sellaisten hengitystieoireita
aiheuttavien virustautien varalta, joita Suomessa ei ole todet-
tu, tehdään ensisijaisesti verinäytteistä.

TERNIMAITONÄYTTEET

Ternimaitonäytteistä voidaan tutkia porsasyskävasta-aineita.